

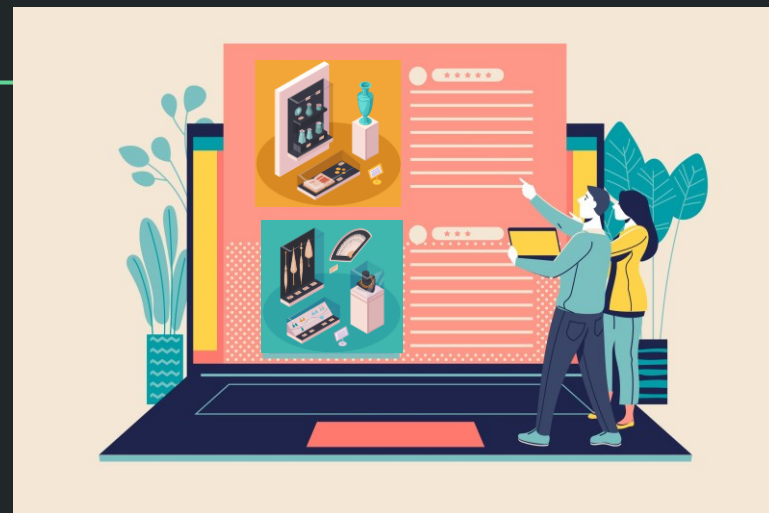
ความสำคัญของมาตรฐาน กับ การลงรายการ

ฐิติมา ดีบุญมี ณ ชุมแพ, Ph.D.

ผู้จัดการ งานบริการและจัดการความรู้

ฝ่ายบริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (STKS)

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

บรรณารักษ์ นักจดหมายเหตุ และภัณฑารักษ์
ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่าง ผู้ใช้ และ ทรัพยากร
โดยมีรายการที่จัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากร
แจ้งให้ผู้ใช้ทราบว่าห้องสมุด หอจดหมายเหตุ หรือพิพิธภัณฑ์
มีทรัพยากรใดบ้าง อยู่ที่ใด และลักษณะอย่างไร

การลงรายการ (cataloging)

- กระบวนการในการจัดระเบียบและบันทึกข้อมูลของทรัพยากรในระบบหรือฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ง่ายต่อการค้นหาและเข้าถึงทรัพยากร โดยเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลัก คือ
 - การจัดทำรายการเชิงพรรณนา
 - การจัดทำรายการหัวเรื่อง
- รายการอาจอยู่ในรูปแบบที่จับต้องได้ เช่น รายการบัตร หรือ รูปแบบที่จับต้องไม่ได้ เช่น รายการในระบบออนไลน์

การลงรายการ (cataloging) และ การจัดหมวดหมู่ (classification)

การลงรายการ (cataloging)

มุ่งเน้นงานเฉพาะ เช่น การกำหนดเมทาดาตา การสร้างรายการ catalog การกำหนดหัวเรื่อง การระบุจุดเข้าถึง และการอธิบายคุณลักษณะทางกายภาพของทรัพยากร

การจัดหมวดหมู่ (classification)

ครอบคลุมแง่มุมที่กว้างกว่าที่เกี่ยวข้องกับการจัดเรียงทรัพยากรภายในคอลเล็กชัน เป็นการจัดระเบียบความรู้เป็นหมวดหมู่ตามเนื้อหา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างหมายเลข class หรือ รหัส ที่กำหนดไว้

ส่งเสริมให้มีการจัดระเบียบและการเข้าถึงทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอำนวยความสะดวกในการนำทาง

- กระบวนการทั้งสอง มุ่งหวังปรับปรุงการค้นหาทรัพยากรสำหรับผู้ใช้โดยให้คำอธิบายที่ถูกต้อง
- กระบวนการทั้งสอง อาศัยมาตรฐานเพื่อความสอดคล้องกันภายในและระหว่างคอลเล็กชันต่างๆ
- กระบวนการทั้งสอง ยังต้องการความรู้และความเชี่ยวชาญของผู้ปฏิบัติงาน

ความสำคัญของการลงรายการ (cataloging)

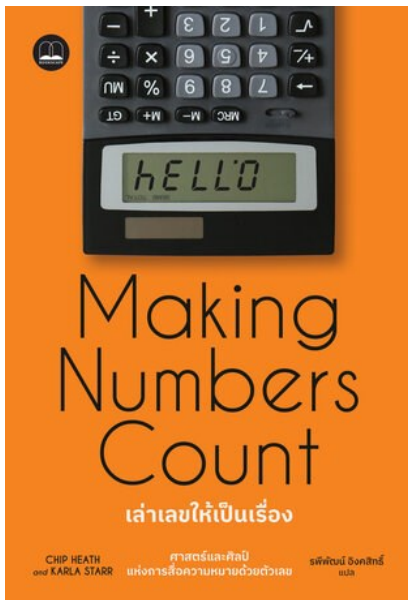
**การบรรลุวัตถุประสงค์หรือความสำคัญนี้
ต้องใช้กฎ/แนวทางมาตรฐานสำหรับ
การจัดทำรายการ หรือ การลงรายการ
(cataloging)**

1. ช่วยจัดระเบียบทรัพยากรและคอลเล็กชันอย่างมีตรรกะและสอดคล้องกัน
2. ช่วยค้นคืนข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล ทรัพยากร และคอลเล็กชันอย่างเป็นระบบ
3. ช่วยสนับสนุนการแบ่งปันทรัพยากรระหว่างหน่วยงาน โดยการแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละหน่วยงาน
4. เป็นเครื่องมือสำหรับงานพัฒนาทรัพยากรและคอลเล็กชัน
5. เป็นบันทึกวิวัฒนาการของคอลเล็กชันของหน่วยงาน

ความสำคัญของมาตรฐาน กับการลงรายการ (cataloging)

1. ช่วยกำหนดแนวทาง/วิธีการบรรยายและบันทึกข้อมูลให้สอดคล้องและสม่ำเสมอ สามารถเข้าใจร่วมกันได้ง่าย
2. ช่วยให้ข้อมูลสามารถค้นหาและเข้าถึงได้ง่ายขึ้น โดยการจัดระเบียบข้อมูล
3. ช่วยให้การรวบรวม แลกเปลี่ยน และบูรณาการข้อมูลจากหลายแหล่งเป็นไปได้ง่ายและราบรื่นขึ้น โดยไม่เกิดปัญหาการแปลความหมาย
4. ช่วยอำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยรูปแบบและโครงสร้างข้อมูลที่สอดคล้องกัน
5. ช่วยให้สามารถอัปเดตและเพิ่มข้อมูลใหม่ได้อย่างมีระบบ
6. ช่วยรองรับการควบคุมและการประกันคุณภาพของข้อมูล
7. ช่วยเป็นแนวทางในการฝึกอบรมวิธีการจัดการข้อมูล

2. การใช้เทคนิคการนำเสนอที่มีประสิทธิภาพ

- **การใช้กราฟิกและการแสดงผล:** การใช้กราฟ, ตาราง, และภาพประกอบเพื่อทำให้ข้อมูลตัวเลขดูชัดเจน และสามารถตีความได้ง่าย โดยเน้นการเลือกวิธีการแสดงผลที่เหมาะสมกับข้อมูลและผู้รับข้อมูล
- **การเล่าเรื่อง:** การใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง (storytelling) เพื่อทำให้ข้อมูลตัวเลขมีความน่าสนใจและมีบริบทที่ช่วยให้เข้าใจข้อมูลได้ดีขึ้น

3. การหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดในการตีความ

- **การจัดระเบียบข้อมูล:** การนำเสนอข้อมูลอย่างมีระเบียบและชัดเจนเพื่อลดความเสี่ยงของการตีความผิดและการใช้วิธีที่ช่วยให้ข้อมูลถูกเข้าใจอย่างถูกต้อง
- **การตรวจสอบความถูกต้อง:** เทคนิคในการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของข้อมูลก่อนการนำเสนอ

4. การสร้างความเชื่อมโยงกับผู้รับข้อมูล

- **การเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้รับข้อมูล:** การทำให้ข้อมูลตัวเลขเชื่อมโยงกับประสบการณ์หรือ

Message ChatGPT

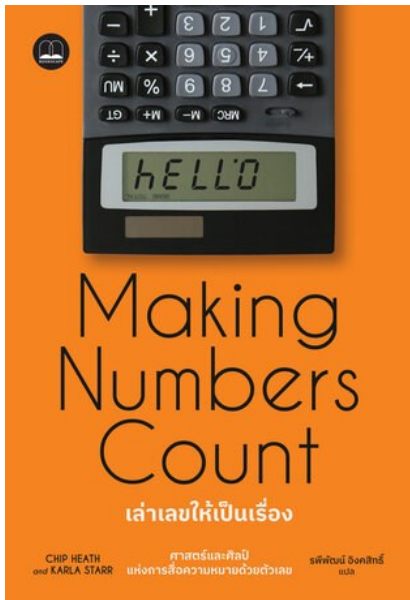
ChatGPT can make mistakes. Check important info.

ที่มาภาพ

<https://chatgpt.com/>

<https://bookscape.co/books/in-stock/making-numbers-count>

วิเคราะห์หัวข้อเรื่อง (subject heading) ของหนังสือ making numbers count

หัวข้อเรื่อง (subject headings) ของหนังสือ "Making Numbers Count: The Art of Communicating Numbers" โดย Chip Heath และ Karim R. Lakhani มักจะมีการจัดหมวดหมู่เพื่อสะท้อนเนื้อหาและหัวข้อหลักของหนังสือ โดยทั่วไปแล้วหัวข้อเรื่องสำหรับหนังสือประเภทนี้อาจประกอบด้วย:

1. การสื่อสารข้อมูล (Data Communication):

- หนังสือเน้นวิธีการสื่อสารข้อมูลตัวเลขให้เข้าใจง่าย ซึ่งรวมถึงเทคนิคการนำเสนอข้อมูลเพื่อให้ผู้รับข้อมูลเข้าใจและตีความได้ง่าย

2. การนำเสนอข้อมูล (Data Presentation):

- หัวข้อนี้รวมถึงวิธีการใช้กราฟ, ตาราง, และวิธีการนำเสนอข้อมูลอื่น ๆ ที่ช่วยในการสื่อสารข้อมูลตัวเลขได้อย่างชัดเจน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis):

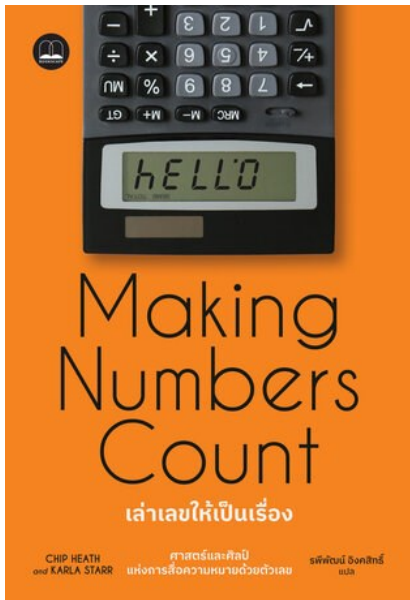

Message ChatGPT

ChatGPT can make mistakes. Check important info.

วิเคราะห์เลขเรียกหนังสือ call number หนังสือ making numbers count

เลขเรียก (call number) ของหนังสือ "Making Numbers Count: The Art of Communicating Numbers" โดย Chip Heath และ Karim R. Lakhani อาจถูกจัดหมวดหมู่ภายใต้ระบบการจัดหมวดหมู่ของห้องสมุดซึ่งแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับระบบที่ใช้ เช่น Library of Congress Classification (LCC) หรือ Dewey Decimal Classification (DDC)

ในกรณีนี้ ตัวเลขเรียกที่อ้างอิงมาอาจจะเป็น:

- Call Number: QA276 .H43 2024 (ระบบ Library of Congress)
- Call Number: 519.5 H43m 2024 (ระบบ Dewey Decimal)

มาดูการวิเคราะห์เลขเรียกทั้งสองระบบ:

Message ChatGPT

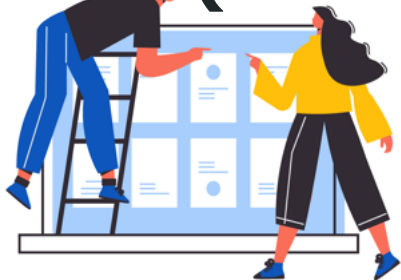
ChatGPT can make mistakes. Check important info.

ที่มาภาพ

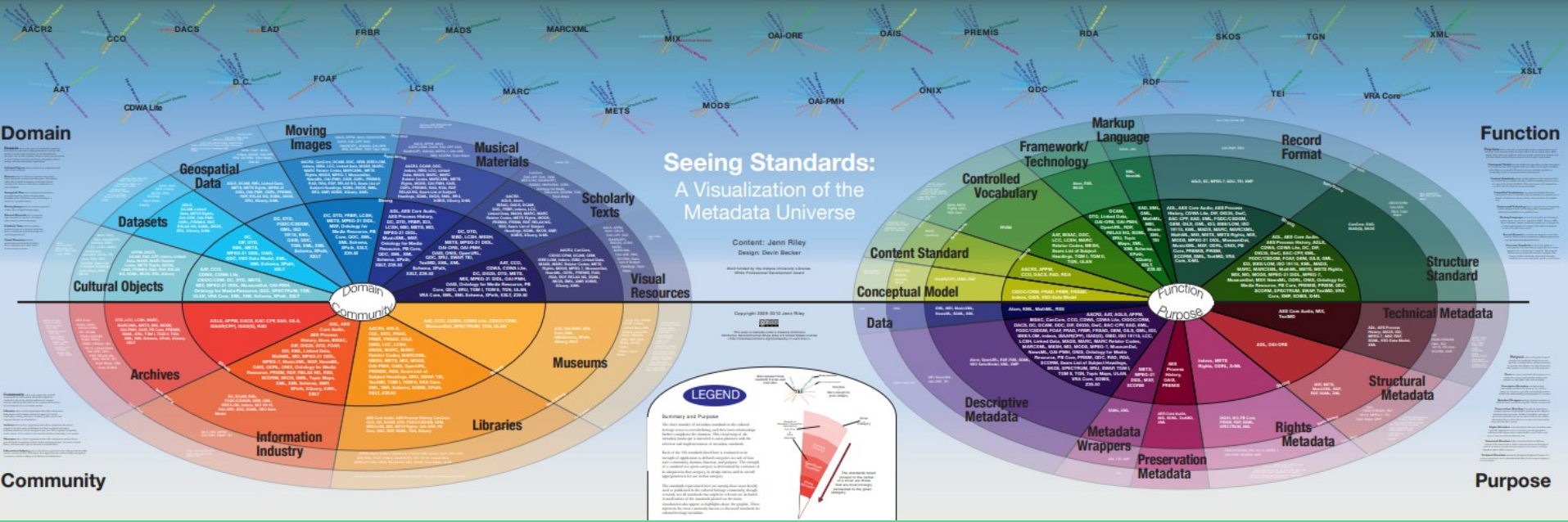
<https://chatgpt.com/>

<https://bookscape.co/books/in-stock/making-numbers-count>

หากไม่มีการกำหนด มาตรฐานสำหรับ การลงรายการ (cataloging)

1. ความไม่สอดคล้องกันของข้อมูล
2. การค้นหาและการเข้าถึงข้อมูลที่ยาก
3. การรวบรวม แลกเปลี่ยน และบูรณาการข้อมูลจากหลายแหล่งเป็นไปได้ยากและอาจเกิดความผิดพลาด
4. การบำรุงรักษาและการอัปเดตข้อมูลที่ไม่เป็นระเบียบ
5. การไม่สามารถรับรองคุณภาพและความถูกต้องของข้อมูล
6. การฝึกอบรมวิธีการจัดการข้อมูลอาจเกิดความสับสน

Metadata landscape & Metadata standards

Content: Jenn Riley Design: Devin Becker

<https://jennriley.com/metadatamap>